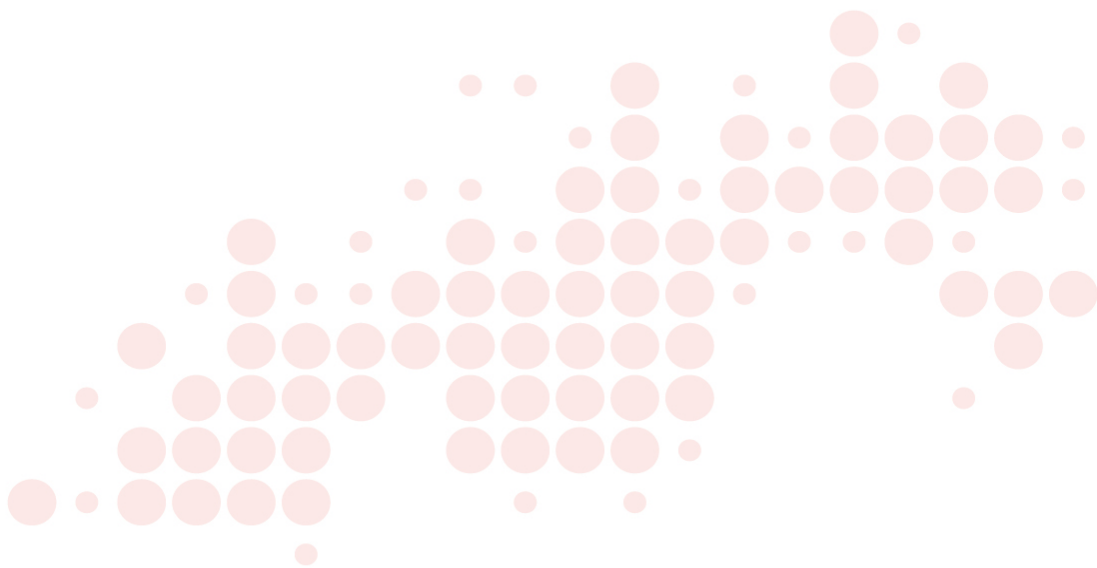

Fagskolen i Nord

Studieplan Psykisk helsearbeid og rusarbeid

60 studiepoeng

Utdanningstilbudets kode: FHH14D

Kull: 2023

Godkjent av Fagskolestyret 15.06.2023

Innholdsfortegnelse

Del 1 Fellesfaglig informasjon og krav	3
1.1 Høyere yrkesfaglig utdanning	3
1.2 Fagskolen i Nord.....	3
1.3 Profil for helse og omsorgsfag.....	3
1.4 Studieplan	3
1.5 Betaling	4
1.6 Forskrift.....	4
1.7 KS-System	4
1.8 Opptakskrav	4
1.8.1 Betinget opptak	4
1.8.2 Realkompetanseopptak	5
1.8.3 Søkere med utenlandsk utdanning	5
1.8.4 Språkkrav for søkere med utenlandsk utdanning.....	5
1.9 Adgang til eksamen.....	5
1.10 Klage og klagebehandling.....	5
1.11 Politiattest	6
1.12 Skikkethet	6
1.13 Studiekontrakt.....	6
1.14 Krav til deltagelse i undervisning	6
1.14.1 Fravær i praksisperioden.....	6
1.15 Litteraturliste.....	6
1.16 Digitale og tekniske forutsetninger.....	6
1.17 Undervisnings- og arbeidsformer	7
1.18 Undervisning i læringsplattform og digitalt klasserom	7
1.19 Arbeidskrav.....	7
1.20 Gruppearbeid.....	7
1.21 Ansvar for egen læring.....	7
1.22 Veiledning.....	8
1.23 Vurdering	8
1.24 Ikke bestått arbeidskrav	8
1.25 Plagiat og etiske retningslinjer for oppgaver	8
1.26 Vurdering av praksisemnet	9
1.27 Karakterskala	10
1.28 Begrunnelse for karakter ved eksamen	10
2.0 Psykisk helsearbeid og rusarbeid.....	10
2.1 Bakgrunn for studiet	10
2.2 Kompetanse og jobbmuligheter	11
2.3 Overordnet læringsutbytte	11
2.4 Faginnhold og struktur.....	14
2.4.1 Emneoversikt	14
2.4.2 Emne og tildeling	14
3.1 EMNE 1 FELLES GRUNNLAG I HELSE- OG OPPVEKSTFAGENE: ETIKK, KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING.....	15
3.1.1 Sentrale tema.....	16
3.1.2 Arbeidskrav.....	16
3.1.3 Vurderingsform.....	16
3.1.4 Læremidler:.....	16
3.2 EMNE 2: HELSEFREMMEDE OG SYKDOMSFØREBYGGENDE ARBEID	17

3.2.1 Sentrale tema.....	18
3.2.2 Arbeidskrav.....	18
3.2.3 Vurderingsform.....	18
3.2.4 Læremidler.....	18
3.3.1 Sentrale temaer.....	21
3.3.2 Arbeidskrav.....	21
3.3.3 Vurderingsform.....	21
3.3.4 Læremidler.....	22
3.4 EMNE 4: PRAKSIS I PSYKISK HELSEARBEID OG RUSARBEID	23
3.4.1 Arbeidskrav.....	25
3.4.3 Vurderingsform.....	25
3.5 EMNE 5 MÅLRETTET MILJØARBEID - BRUKERMEDVIRKING OG RELASJONSKOMPETANSE	25
3.5.1 Sentrale tema.....	27
3.5.2 Arbeidskrav.....	27
3.5.3 Vurderingsformer.....	27
3.5.4 Læremidler.....	27
3.6 EMNE 6: FORDYPNING I PSYKISK HELSEARBEID OG RUSARBEID.....	27
3.6.1 Sentrale tema.....	28
3.6.2 Fordypningsoppgaven.....	28
3.6.3 Vurderingsformer.....	29
3.6.4 Læremidler.....	29

Del 1 Fellesfaglig informasjon og krav

1.1 Høyere yrkesfaglig utdanning

Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole) ligger på nivået over videregående opplæring. Fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringsstiltak.

Utdanningen er et fullverdig alternativ til høyskole- og universitetsutdanning, og gir studiepoeng. Studiepoeng fra fagskole er ifølge Kunnskapsdepartementet likevel ikke automatisk forenlig mellom studiepoeng tatt på høyskole/universitet. Studiepoeng fra fagskole *kan* gi fritak fra deler av en utdanning på høyskole/universitet. Dette er opp til gjeldende utdanningsinstitusjon å vurdere. På generelt grunnlag kan 120 studiepoeng fra fagskole bidra til generell studiekompetanse og godkjenning til å søke videre studier ved høyskole/universitet.

Fagskoleutdanning bygger på enten yrkesfaglig utdanningsprogram med fag- eller svennebrev, eller på lang relevant praksis uten fagbrev (realkompetanse). Enkelte studier kan bygge på studieforberedende utdanningsprogram.

De fleste utdanningene har en varighet fra ett til tre år. De kan være tilrettelagt som nettbasert og/eller deltidstilbud slik at utdanning kan tas mens studenten er i jobb. Noen studier er fulltids stedbaserte.

Høyere yrkesfaglig utdanning skiller seg fra annen høyere utdanning på en del områder. Det er ikke krav om at opplæringen skal være forskningsbasert. Derimot er et viktig krav at utdanningenes innhold er relevante for det enkelte yrket. Tilbudene skal være koblet til arbeids- og næringslivets behov, og skal være rettet mot yrkesfunksjoner og –oppgaver.

1.2 Fagskolen i Nord

Fagskolen i Nord (FiN) har som mål å utdanne dyktige og reflekterte fagfolk som kan være med på å bidra til samfunnets stadig økende behov for fagkunnskap. Fagskolens studietilbud øker for hvert år, og har studietilbud ved Troms- og Finnmark fylkeskommune; Kirkenes, Honningsvåg, Skjervøy, Tromsø, Harstad Organisering: Eies av Troms- og Finnmark fylkeskommune, organisert med eget fagskolestyre. Rektor har det øverste ansvaret for den daglige driften.

Avdelingsledere har overordnet faglig, pedagogisk, økonomisk og personalansvar i hver avdeling. Faglærer er ansvarlig for gjennomføring og oppfølging av tildelte fag og studenter, samt bidra i fagskolens utviklingsarbeid.

1.3 Profil for helse og omsorgsfag

<https://fagskole.tffk.no/studier-og-kurs/>

De helsefaglige Studietilbudene setter søkelys på å leve i en arktisk region, der miljø og natur kan være med på å påvirke befolkningens helse. Faktorer som klima, et stort geografisk område med en spredt befolkning og infrastruktur skaper utfordringer for likeverdige helsetjenester og tilgjengelighet til spesialist- og kommunehelsetjenesten. Dermed kreves det kompetent og løsningsorientert helsepersonell som kan gjøre gode faglige observasjoner, vurderinger og tiltak. Utdanningene viser landsdelens flerkulturelle befolkning der helsevesenets tjenester også ivaretar nasjonale minoriteter som samisk og kvensk, samt nye minoriteter i Norge. Fagskolen har et tett samarbeid med praksisfeltet innen spesialist- og kommunehelsetjenesten, privat sektor og ideelle organisasjoner. Studenter ved Fagskolen i Nord får gjennom studiene ny og videreutviklet kunnskap og erfaring ved å være engasjerte, nysgjerrige og aktive i undervisning og veiledning. Refleksjon over teoretisk, praktisk og personlig kunnskap skapes i et fellesskap. Undervisningen ved Fagskolen i Nord har fleksible, studentaktive og varierte læringsformer som bygger på livslang læring.

1.4 Studieplan

Studieplanene bygger på overordnet nasjonal plan og gir ramme og innhold til fagskoleutdanningene. Hovedintensjonen er å sikre faglig nivå, og gjøre de enkelte fagskoleutdanningene innen hvert fagområde likeverdige i hele landet. Studieplanen beskriver hva studentene skal lære, og setter rammene for hvordan opplæringen skal foregå. Studieplanen beskriver blant annet opptakskrav, målet for studiet, læringsutbyttene, oppbyggingen og vurderingsformene. Studieplanene lagres i kvalitetssystemet. Det er med på å sikre at man etter avsluttet studium kan søke tilbake til studiets innhold.

1.5 Betaling

Utdanningen ved Fagskolen i Nord er gratis, men studenter betaler semesteravgift til Studentsamskipnaden. Studenten tildeles studentbevis og tilgang til Studentsamskipnadens tilbud, som for eksempel bolig, trening og samtaletilbud. Les mer her: <http://www.samskipnaden.no/>

1.6 Forskrift

Beskrivelse av rettigheter og plikter for studentene og tilbyder (skolen) vises i «Forskrift for høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen i Nord» se <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2022-01-20-180>

1.7 KS-System

Utdanningen ved fagskolen blir kvalitetssikret gjennom skolens kvalitetssystem. <https://fagskoleninord-public.dkhosting.no/>

1.8 Opptakskrav

Opptak til utdanningen skjer på grunnlag av fullført og bestått videregående opplæring innen helsefag med:

- Fagbrev i helsefagarbeiderfaget
- Fagbrev i omsorgsarbeiderfaget
- Fagbrev i ambulansesarbeiderfaget
- Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget
- Fagbrev i aktivitørfaget
- Fagbrev i portørfaget
- Fagbrev i apotekfaget
- Fagbrev i fotpleierfaget
- Fagbrev i hudpleierfaget
- Fagbrev i ortopedfaget
- Fagbrev i helsesekretærfaget
- vitnemål som hjelpepleier (1963-2006)

1.8.1 Betinget opptak

Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildeles plass på vilkår om bestått prøve innen første semester etter opptak. Om prøven ikke består, mister søker studieplassen. Les mer om betinget opptak her: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-07-11-1005#KAPITTEL_3

1.8.2 Realkompetanseopptak

Søkere på 23 år eller eldre som ikke fyller kravene til generelt opptaksgrunnlag kan søke på grunnlag av realkompetansevurdering. Søker må vise til realkompetanse i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. Arbeidspraksis må ha et innhold som er relevant for den fagretningen det søkes opptak til. Realkompetansevurdering av relevant praksis foretas av fagskolen i henhold til Fagskolen i Nord sine retningslinjer for realkompetansevurdering.

1.8.3 Søkere med utenlandsk utdanning

Søkere med utenlandsk fag- eller yrkesopplæring kan gis opptak på grunnlag av formell kompetanse dersom opplæringen er godkjent som sidestilt med norsk vitnemål og fagbrev.

1.8.4 Språkkrav for søkere med utenlandsk utdanning

Søkere med bestått og fullført videregående opplæring fra de nordiske landene er kvalifiserte for opptak uten tilleggskrav i norsk. Søkere med fullført og bestått treårig videregående opplæring fra land utenfor Norden må dokumentere kunnskaper i norsk der den omsøkte fagskoleutdanningen ikke tilbys på et fremmedspråk. Kunnskaper i norsk dokumenteres med én av følgende prøver: a) Bestått norsk med 393 timer fra videregående opplæring b) Bestått eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene c) Bestått eksamen fra 1-årig studium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter d) Skriftlig test i norsk, høyere nivå («Bergenstesten»), med minimum 450 poeng eller «bestått» etter ny vurderingsordning f.o.m. høsten 2009 Avsluttende prøve i norsk (norskprøven) med ferdigheter på minimum nivå B1 i alle delferdigheter, jf. lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) § 37. Les mer om utfyllende regler om språkkrav her

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-07-11-1005/KAPITTEL_2#%C2%A79

1.9 Adgang til eksamen

For å kunne starte fordypningen i emne 6, må studenten ha fullført og bestått alle foregående emner i studiet. Fordypningsoppgaven kan være ordinær skoleeksamen, hjemmeeksamen, muntlig eksamen, gruppeeksamen, prosjektoppgave etc. eller en kombinasjon av disse. Intern og ekstern sensor gjør en samlet vurdering av fordypningsoppgaven og den muntlige høringen. Vurderingsuttrykket er karakterenskalaen A-F, hvor studenten må oppnå minimum karakter E for at emnet skal være godkjent. Karakterene vil fremgå av vitnemålet.

1.10 Klage og klagebehandling

Det er mulig å klage på vedtak om opptak, jf. fagskoleloven § 43. Søker henvises til å sette seg inn i rettighetene og fylle ut skjema for formell klage her: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-08-28#KAPITTEL_5

Ved klage på karakterfastsetting blir det gitt ny sensur. Kandidaten kan klage skriftlig på karakter innen tre (3) uker etter at resultatet på fordypningen er kunngjort. Er det fremsatt krav om begrunnelse, løper klagefristen fra dato begrunnelse er gitt. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort. Kandidaten gjennomfører muntlig eksamen som planlagt selv om det er forelagt klage på skriftlig karakter. Kandidaten kan trekke tilbake klage på skriftlig karakter innenfor klagesensur.

Ny sensorkommisjon sensurerer skriftlig karakter ved klage. Om karakter er uendret etter ny sensur, vil muntlig karakter bestå som avsluttende karakter på emne 6. Om karakter endres etter klage og ny sensur, opprettes en ny muntlig eksaminering. Det er ikke mulig å framstille klage på muntlig eksamen eller praksisopplæring, ettersom dette ikke er etterprøvbart. Klage på formelle feil ved eksamen må sendes innen tre (3) uker etter at studenten er gjort seg kjent med det forhold som kan klages på. Styret for den enkelte fagskole er klageinstans for formelle feil.

Ved klage oppgis to nye sensorer som foretar klagesensuren. Sensorene blir ikke informert om den første sensurens begrunnelse eller resultat. Klagen må fremsettes skriftlig til utdanningstilbyders ledelse og underskrives av klageren. Klagen skal inneholde det som blir påklaget, og dersom det er nødvendig, gi

opplysninger som gjør det mulig å avgjøre spørsmål om klagerett og om klagefristen er holdt. Klagen skal være begrunnet. Klagebehandling er å anse som en ny sensur. Ny fastsatt karakter fra klagesensurering kan ikke påklages.

1.11 Politiattest

Det er et krav om politiattest på utdanninger som har praksis på tildelt praksisplass. Søkere som har fått tilbud om studieplass og som innebærer praksis må levere politiattest ved oppstart av studiet. For denne utdanningen kreves politiattest.

1.12 Skikkethet

Utdanninger underlagt krav om skikkethetsvurdering slik beskrevet i fagskoleforskrifta §§ 26 – 36. Fagskoleforskrifta § 26 beskriver formålet med skikkethetsvurdering: «En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.» Vurderinga skal skje gjennom hele fagskoleutdanninga, og studentene får informasjon om reglene for dette ved studiestart. I forskrift for Fagskolen i Nord er det i beskrevet hvordan vurderingen vil skje, og om eventuell klagebehandling. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-08-28#KAPITTEL_5

1.13 Studiekontrakt

Alle studentene på studiet må skrive under studiekontrakt ved studiestart.

1.14 Krav til deltagelse i undervisning

Krav om studiedeltakelse er begrunnet i at deler av studentenes kunnskapstilegnelse er avhengig av tilstedeværelse i undervisning ved fysiske og digitale samlinger, nettførelsesninger og individuell- og gruppeveiledninger. Et fravær på over 20 % fra undervisning krever at faglærer og student i samarbeid utarbeider en plan for hvordan læringsutbyttet i fraværperioden skal oppnås

1.14.1 Fravær i praksisperioden

Studenten plikter å melde alt fravær til praksisstedet umiddelbart, og- hvis mulig- før det finner sted. Fraværet registreres av veileder på praksisstedet. Et fravær over 10 % av fastsatt timetall for praksisperioden fører til «ikke bestått».

1.15 Litteraturliste

Litteraturliste blir lagt ut i læringsportalen og på hjemmesida til Fagskolen.

1.16 Digitale og tekniske forutsetninger

Studentene må disponere egen PC og det er en fordel å ha grunnleggende datakunnskaper. Nettsamlinger, nettførelsesninger og veiledninger, samt innleveringer av skriftlig arbeid foregår digitalt. Det er tilgang til trådløst internett over hele skolen. Det er SmartBoards i undervisnings- og grupperom som studentene kan disponere og studentene har tilgang til. Skolen har systemansvarlig som vedlikeholder skolens datautstyr og yter service til studenter. Studentene får Office-pakken med bl.a. Outlook e-postkonto og skriveprogrammene Word og PowerPoint fra Fagskolen, der studentene kan samarbeide i sanntid i samme dokument.

1.17 Undervisnings- og arbeidsformer

I utdanningen vektlegges læring som en prosess i forhold til både faglig og personlig utvikling. Det forventes at den enkelte student viser engasjement, nysgjerrighet, initiativ og tar ansvar for egen læring og felles læringsmiljø. Det legges opp til bruk av ulike pedagogiske tilnærmingsmåter og varierte undervisningsformer. Mye av undervisningstiden foregår studentaktivt og i samarbeid med andre studenter. Lærings- og studentaktiviteter foregår både individuelt og i grupper på fysiske og digitale samlinger, nettforedlesning, framlegg, som skriftlige oppgaver og i praksis. Studentenes egne erfaringer fra arbeid innen helse- og omsorgssektoren gir anledning for å legge til rette for erfaringsbasert undervisning og refleksjon som integreres med relevante teoretiske kunnskaper. I utdanningen får studentene trening i å gi og motta tilbakemeldinger i samarbeidssituasjoner på en konstruktiv og etisk måte.

1.18 Undervisning i læringsplattform og digitalt klasserom

Fagskolen i Nord benytter elektronisk læringsplattform Canvas, som studenten raskt bør gjøre seg kjent med. Lærerne organiserer og tilrettelegger informasjon, undervisning, gruppearbeid, tidsfrister for veiledning og innlevering av arbeidskrav, slik at det blir gjort tilgjengelig for studentene via Canvas. Videre kan Canvas også benyttes som arbeidsverktøy f.eks. til samskriving, erfaringsdeling, loggføring etc. Canvas har også en chat-funksjon der man kan sende interne meldinger til lærere og medstudenter. Det anbefales å aktivere varslinger i Canvas, for å få løpende beskjed om f.eks. kunngjøringer. Digital undervisning som nettsamlinger, nettforedlesninger og veiledninger foregår som videomøte i digitalt undervisningsrom på Zoom. Studenter og lærere kobler seg digitalt til samme Zoom-lenke, og har lyd- og bildekommunikasjon.

1.19 Arbeidskrav

Det blir gitt arbeidskrav i hvert emne som publiseres i læringsplattform. Studentene skal i sin besvarelse gi en forståelse av de helsefaglige aspektene med faglig begrunnelse og vise evne til refleksjon. Besvarelsen skal synliggjøre hvilke kilder som benyttes, og den skal inneholde en samlet oversikt over anvendt litteratur. Studenten leverer besvarelsen elektronisk i fagskolens læringsplattform. Arbeidskrav i emne 1, 2, 3, 5 og 6 vurderes med bokstavkarakter, hvor emne 6 er avsluttende karakter for studiet. Arbeidskrav i emne 4 vurderes med bestått/ikke bestått.

1.20 Gruppearbeid

I løpet av oppstartsamlingen vil det bli etablert studentgrupper. Gruppearbeid benyttes gjennom hele studietiden. Gruppeprosessene skal bidra til at studentene får styrke samarbeidsevnen, kommunikasjons- og relasjonskompetansen. Det forventes at studentene er aktive og gir rom for hverandres meninger. Gruppearbeid er obligatorisk og forpliktende. De blir vurdert med bestått/ikke bestått. Det anbefales at studentene har en forpliktende dynamisk gruppekontrakt som følges og som tydeliggjør forventninger og plikter. Studenter som ikke deltar i det obligatoriske gruppearbeidet, kan få ikke bestått på arbeidskravet, og kan dermed få endret studieprogresjon.

1.21 Ansvar for egen læring

Vår pedagogiske tilnærming bygger på et læringssyn som vektlegger læringsprosessen foran resultatet. Læringssynet bygger på refleksjon og oppdagelse, der læreren er tilrettelegger og motivator for læring, og i mindre grad foreleser. Læringsprosessen tar utgangspunkt i studentens erfaringsbaserte kunnskaper, og styrker disse med ny faglig kompetanse. Disse læringsprosessene fordrer aktive og nysgjerrige studenter som

tar ansvar for egen læring. Studentenes ansvar for egen læring, stiller krav til at studenten er bevisst egne læringsbehov og læreprosesser. Studentene må aktivt oppsøke læresituasjoner og være engasjert i samhandling med andre aktører i læringsmiljøet. Dette for å kunne reflektere over egen erfaring og personlig utvikling og slik nyttiggjøre seg ny faglig kunnskap. Skolens rolle er å tilrettelegge for læring og støtte/veilede studenten i læringsprosessen. Det forventes at studentene møter forberedt til undervisning og veiledning og deltar med stor grad av egenaktivitet. Det medfører naturlig nok eget ansvar i selvstudier og at man setter seg inn i relevant pensum.

1.22 Veiledning

I veiledning er lærerens ansvar å legge til rette for at studenten oppdager ting selv, ved å stille spørsmål som stimulerer til refleksjon og læring. Studenten får veiledning i studiesituasjoner på skolen, i arbeidet med skriftlige individuelle- og gruppeoppgaver, i praksis og i forbindelse med fordypningsoppgaven. Studenten skal være forberedt til veiledning og være bevisst hva som ønskes veiledning på. Ved skriftlige oppgaver leveres veiledningsgrunnlag i Canvas i god tid før veiledning slik at lærer kan forberede seg. Det legges også til rette for at studentene kan tilegne seg ferdighet i både å gi og å motta veiledning. Veiledningen er til hjelp i arbeidet med seg selv som student og yrkesutøver, og skal bidra til faglig og personlig utvikling hos studenten.

1.23 Vurdering

Vurdering har sammenheng med utdanningens læringsutbytte, innhold, undervisnings- og arbeidsformer og læringsaktiviteter. Avsluttende eksamen følger bestemmelser jfr Lov om høyere yrkesfaglig utdanning, og anbefalinger gitt i Nasjonal plan for ettårig fagskoleutdanning i helse- og omsorgsfag, generell del og Forskrift for høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen i Nord, kap 5 Vurdering og eksamen <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-07-07-2448>

Skolens vurdering består av:

- Bestått arbeidskrav i emnene
- Bestått praksis/praksisprosjekt
- Fullført og bestått fordypningsoppgave med etterfølgende individuell muntlig eksamen.

For fullført studium utstedes vitnemål. Hvis studenten har gjennomført enkelte emner, men ikke fullført hele utdanningen, kan det på forespørsel utstedes kompetansebevis. Sensurfrist for arbeidskrav og fordypningsoppgave er 3 uker etter fastsatt innleveringsdato.

1.24 Ikke bestått arbeidskrav

Studenten har to (2) forsøk på å få arbeidskravet godkjent. I særskilte tilfeller kan rektor gi dispensasjon for et tredje og siste forsøk. Søknadsfristen for et tredje og siste forsøk er ti (10) dager at sensur er gitt studenten.

Dersom arbeidskrav ikke er levert innen fastsatt frist, regnes dette som et forsøk. Fristen for andre forsøk er ti (10) kalenderdager fra innleveringsfrist for første forsøk. I særskilte tilfeller kan avdelingsleder gi utsatt innleveringsfrist etter skriftlig søknad. Søknaden må fremstilles minimum tre dager før innleveringsfristens utløp.

1.25 Plagiat og etiske retningslinjer for oppgaver

Alle innleveringer kontrolleres for plagiat. Plagiat vil si å utgi andres produkter for sitt eget. Dette kan være utilsiktet, men er likevel uetisk og ulovlig. Det er derfor viktig å lære seg kildehenvisning. Les mer i skolens kvalitetssystem. Skolens etiske retningslinjer for oppgaveskriving blir lagt ut i læringsportal.

1.26 Vurdering av praksisemnet

Det gjennomføres skriftlig og muntlig midt- og sluttvurdering i praksisemnet. Deltakere i vurderingssamtalen er student, lærer og praksisveileder og de skriftlige dokumentene skal signeres av alle parter. Det skal sikres at studenten har mulighet til å skrive merknad. I tvilstilfeller er lærerens vurdering avgjørende. Vurdering gjøres på bakgrunn av emnets læringsutbytter, studentens personlige målsetninger/evaluering utviklingsarbeid, studentens egenvurdering av praksis, gjennomføring av praksis og arbeidskrav som er tilknyttet praksisperioden. Praksisveileder vurderer studenten kontinuerlig gjennom praksisperioden, og innstiller til bestått/ikke bestått.

Praksisemnet vurderes til ikke bestått dersom studenten:

- Ikke viser tilstrekkelige kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse mht studiets
- krav
- Handler ut over sitt kompetanseområde
- Ikke får godkjent arbeidskrav
- Har fravær over 10% av fastsatt timetall for praksisperioden, noe som ikke gir grunnlag for vurdering

Fravær over 10% som dokumenteres med legeerklæring regnes ikke som et forsøk i praksis. Udokumentert fravær over 10% regnes som et forsøk. Er praksisemnet ikke bestått, medfører det endret studieprogresjon og praksisperioden må tas på nytt.

Ved tvil om praksisemnet kan vurderes til bestått, skal studenten ved midtvurdering eller seinest tre uker før fastsatt dato sluttvurdering, få skriftlig melding om dette. Meldingen skal vise hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å få bestått praksisemnet. Om studenten i slutten av praksisperioden viser handling/væremåte som ikke gir grunnlag for å bestå praksis, kan studenten likevel få karakteren ikke bestått selv om forutgående tvilmelding er ikke gitt til riktig tidspunkt. Fagskolen skal da kontaktes umiddelbart, og følgende retningslinjer vil iverksettes: Det innkalles til et møte hvor fagskolens avdelingsleder, lærer, student og praksisveileder eller annen representant fra praksis deltar. Student har mulighet til å ha med seg tillitsvalgt eller en annen støtteperson. Det utarbeides protokoll fra møtet som studenten skal ha kopi av senest innen utgangen av tredje virkedag etter at møtet fant sted.

1.27 Karakterskala

Karakterskala jf. forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning §40.

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som skiller seg klart ut. Studenten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten har gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
D	Nokså god	Akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten har oppfylt minimumskravene som blir stilt til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller minimumskravene. Studenten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder faglige kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

1.28 Begrunnelse for karakter ved eksamen

Ved skriftlig eksamen kan kandidaten be om begrunnelse for karakterfastsettelsen innen tre (3) uker fra dato resultatet foreligger. Ved muntlig eksamen eller bedømming av praktiske ferdigheter må kravet om begrunnelse fremsettes eksamensdagen. Sensor kan velge om begrunnelsen skal gis skriftlig eller muntlig. Klagefristen stanses når begrunnelse kreves og vil være tre (3) uker etter dato som begrunnelse er gitt til kandidaten

2.0 Psykisk helsearbeid og rusarbeid

Studieplanen for Psykisk helsearbeid og rusarbeid bygger på ny nasjonal plan godkjent 27.06.2022 av Nasjonalt råd for fagskoleutdanning i helse og oppvekstfag (NFFHO). Læringsutbyttebeskrivelsene (LUB) er oppdaterte i henhold til Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk (NKR).

Studieplan

Psykisk helsearbeid og rusarbeid, nettbasert m/samlinger (deltid) Er mulig å kombinere med full jobb.

Fagområde

Helsefag

Studieprogram

Psykisk helsearbeid og rusarbeid, nett

Studiepoeng

60 stp

Studienivå

Fagskole

2.1 Bakgrunn for studiet

Helse- og omsorgssektoren er i en kontinuerlig utvikling, noe som gir behov for fagfolk som er rustet til nytenkning og omstilling. Med Stortingsmelding nr. 47 Samhandlingsreformen: Rett behandling – på rett sted – til rett tid, har fokus på å styrke helse- og omsorgstjeneste i kommunen. Samhandlingsreformen

resulterte i at en rekke oppgaver som tidligere hadde vært ivaretatt av spesialisthelsetjenesten, ble overført til kommunehelsetjenesten.

Lov om Folkehelse (2012) og Program for Folkehelsearbeid i kommuner, se

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/folkehelsearbeid-i-kommunen/program-for-folkehelsearbeid-i-kommunene>

Ulike tiltak og evalueringer kommuner Folkehelsearbeid, se: <https://www.forebygging.no/tiltak-i-program-for-folkehelsearbeid-i-kommunene/>

Regjeringens strategi god psykisk helse (2017-2022), se:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/andre-dokumenter/hod/2017/mestre-hele-livet/id2568354/>

Nasjonale føringer påvirker fagskoleutdanning innen psykisk helsearbeid og rusarbeid. Folkehelsearbeid implementeres i utdanningen med fokus på faktorer som fremmer og opprettholder god psykisk helse og faktorer som reduserer rusmiddelbruk. Fagskoleutdanningen skal derfor ha fokus på langsiktig folkehelsearbeid har betydning i lang tid fremover og for neste generasjon.

Det er ofte de mest sårbare og vanskeligstilte pasienter/brukere som har størst behov for å bli møtt av en helhetlig helsetjeneste. Fellesnevneren for dem som har et særskilt behov for samhandling og koordinering, er at de har et behandlings- og omsorgsbehov ingen av tjenesteyterne kan løse alene. Tverrfaglig samarbeid og samhandling innad i kommunal sektor og med spesialisthelsetjenesten er derfor viktig.

2.2 Kompetanse og jobbmuligheter

Fagskoleutdanningen i Psykisk helsearbeid og rusarbeid gir studentene kunnskap og forståelse i en felles referanseramme der samhandlingsreformens intensjoner legger sentrale føringer. Dette innebærer blant annet å forstå viktigheten av å forebygge fremfor å reparere, få ulike ledd i helse- og omsorgstjenesten til å jobbe sammen og styrke brukermedvirkningen.

Fagskoleutdanning i psykisk helsearbeid og rusarbeid kvalifiserer blant annet for arbeid innen:

- Kommunal helse- og omsorgstjeneste som f.eks. bo- og omsorgssentre, rehabiliteringssentre og aktivitetssentre
- Kultur- og oppvekstsektoren som f.eks. ungdomsklubber, barnehager, skoler og skolefritidsordninger
- Arbeids- og velferdsforvaltningen med f.eks. oppfølging av arbeidstrening- og attføringstiltak
- Spesialisthelsetjenesten i f.eks. tverrfaglig team og i behandlingsinstitusjoner som miljøarbeidere.

2.3 Overordnet læringsutbytte

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser (O-LUB) utledes fra NKR 5.1 og beskriver forventet læringsutbytte/kompetanse etter fullført utdanning. Læringsutbytte for de enkelte emnene (E-LUB) utledes fra O-LUB og viser forventet læringsutbytte/kompetanse etter hvert enkelt emne.

Læringsutbyttebeskrivelsene er inndelt i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse:

Kunnskap er:	Ferdigheter er:	Generell kompetanse er:
--------------	-----------------	-------------------------

forståelse av teorier, fakta, begreper, prinsipper, prosedyrer innenfor fag, fagområder og / eller yrker.	evne til å løse problemer og oppgaver med hjelp av faglig kunnskap. Det er ulike typer ferdigheter: kognitive, praktiske, kreative og kommunikasjonsferdigheter	Evne til å anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig vis i ulike situasjoner gjennom å vise yrkesetisk forståelse, samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning.
---	---	--

Overordnet læringsutbyttebeskrivelse for Fagskolen i Nord, Studieplan i Psykisk helsearbeid og rusarbeid, viser til at studentene etter avsluttet utdanning, skal ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger i:

Kunnskap	Kandidaten • har kunnskap om psykiske lidelser, psykisk helsearbeid og rusarbeid og hvilke begreper, prosesser og verktøy som er sentrale innenfor fagområdet • har innsikt i sentrale lover, forskrifter og veiledere som regulerer rettigheter og plikter og gir anbefalinger innen folkehelsearbeid, psykisk helsearbeid og rusarbeid • har bransjekunnskap og kjennskap til hvordan tjenester er organisert innen psykisk helsearbeid og rusarbeid i helse- og omsorgs- og oppvekstsektoren • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid • forstår betydningen av arbeid med psykiske helse og rus i et folkehelse- og samfunnsperspektiv
Ferdigheter	Kandidaten • kan anvende faglig kunnskap og samhandlingskompetanse ved praktiske og teoretiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan anvende relevante faglige verktøy og teknikker for å fremme psykisk helse, forebygge rusproblematikk og bidra til mestring hos ulike aldersgrupper • kan finne informasjon og fagstoff innen psykisk helsearbeid og rusarbeid som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid og behov for iverksetting av tiltak

Generell kompetanse	Kandidaten • har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper, utfordringer og dilemmaer innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket som kommer til kjenne gjennom refleksjoner og handlinger, samt i møte med mangfold, migrasjonshelse, ulike kulturer og urfolk • kan utføre arbeidet innen psykisk helsearbeid og rusarbeid etter utvalgte målgruppers behov • kan bygge relasjoner med pasient/bruker, pårørende, fagfeller, tverrfaglig og med eksterne målgrupper innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan utvikle arbeidsmetoder for å videreutvikle beste praksis på egen arbeidsplass
-----------------------------------	---

2.4 Faginnhold og struktur

Undervisningen i studiet gjennomføres med nettforedlesninger, asynkrone læringsoppgaver og samlinger som er både fysisk og digitalt.

2.4.1 Emneoversikt

Emnekode	Emnenavn	Omfang
97HH14A	Emne 1: Felles grunnlag i helse- omsorgsfagene: Etikk, Kommunikasjon og Samhandling	10 stp
97HH14B	Emne 2: Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	10 stp
97HH14C	Emne 3: Psykiske lidelser og ruslidelser, symptomer og behandling	10 stp
97HH14D	Emne 4: Praksis i psykisk helsearbeid og rusarbeid	10 stp
97HH14E	Emne 5: Målretta miljøarbeid og rusarbeid	10 stp
97HH14F	Emne 6: Fordypning i psykisk helsearbeid og rusarbeid.	10 stp
	Sum	60 stp

2.4.2 Emne og timefordeling

Emne	Emnenavn	Studie poeng	Antall uker (deltid over 2 år)	Lærerstyrt undervisning, læringsaktivitet er og veiledning	Forventet selvstudie	Total Arbeidsmengde
Emne 1 Emnekode: 97HH14A	Felles grunnlag i helse- og omsorgsfagene: Etikk, Kommunikasjon og Samhandling	10	12	42 timer	168	210
Emne 2 Emnekode: 97HH14B	Helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid	10	12	36 timer	168	204
Emne 3 Emnekode: 97HH14C	Psykiske lidelser og ruslidelser, symptomer og behandling	10	14	36 timer	196	232
Emne 4 Emnekode: 97HH14D	Praksis i psykisk helsearbeid og rusarbeid	10	12	21 timer 240 timer praksis	168	429
Emne 5 Emnekode: 97HH14E	Målretta miljøarbeid og rusarbeid	10	12	36	168	204
Emne 6 Emnekode: 97HH14F	Fordypning i psykisk helsearbeid og rusarbeid	10	14	27	240	267
Sum		60	76	198 +240 t	1108 t	1546 t

Studenten har ansvar for å delta aktivt i opplæringen. Det forventes at studentens selvstudium utgjør ca 14 timer pr uke. Totale omfang iberegnet egenstudier er på ca. 1500 timer.

3. Studieinnhold fordelt på emner

3.1 EMNE 1

FELLES GRUNNLAG I HELSE- OG OPPVEKSTFAGENE: ETIKK, KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING

Emne 97HH14A	Tema
EMNE 1 Felles grunnlag i helse- og oppvekstfagene: etikk, kommunikasjon og samhandling (10 stp)	1a. Etikk 1b. Kommunikasjon og samhandling 1c. Lover og forskrifter 1d. Sosiologi og psykologi
Læringsutbytte	
Kunnskaper	
Studenten	
• har kunnskap om etikk og yrkesetiske prinsipp og dilemma, relevante teorier og arbeidsmåter, samt etisk refleksjon. • har kunnskap om brukermedvirkning og betydningen den har for tjenestemottaker og tjenesteyter • har forståelse for psykologiske og sosiologiske prinsipper tilknyttet enkeltindividet, familien og sosialt nettverk • har kunnskap om kultur, urfolk, migrasjonshelse og mangfold i sitt møte med tjenestemottakere og samarbeidspartnere. • har kunnskap om relasjonskompetanse, samhandling og kommunikasjonsverktøy som er relevante for yrkesutøvelsen • har kunnskap om gruppeprosesser og konflikthåndtering • har kunnskap om relevant lovverk og offentlige dokumenter som regulerer fagfeltet • har kunnskap om helse-, omsorg- og oppveksttjenestene i samfunnet og deres organisering • har kunnskap om teknologiske løsninger og hvordan det påvirker samarbeidet med tjenestemottaker, pårørende og samarbeidspartnere	
Ferdigheter	
Studenten	
• kan anvende kunnskap om etiske og yrkesetiske prinsipper og dilemma som grunnlag for etisk refleksjon rundt praktiske problemstillinger • kan anvende relasjonskompetanse, samhandling og kommunikasjonsverktøy som er relevante for yrkesutøvelsen • kan anvende kunnskap om kommunikasjonsferdigheter til profesjonell samhandling med tjenestemottaker og samarbeidspartnere • kan finne og henvise til relevant lovverk, forskrift eller stortingsmelding som er relevant for yrkesutøvelsen • kan anvende kunnskap om organiseringen av helse-, omsorg- og oppveksttjenestene i samhandling med tjenestemottakere og samarbeidspartnere • kan anvende kunnskap om kultur, urfolk, mangfold og migrasjonshelse i sitt møte med tjenestemottakere og samarbeidspartnere • kan anvende teknologiske løsninger forsvarlig og med etisk bevissthet	

Generell kompetanse

Studenten

- har utviklet en etisk forståelse som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen atferd, samt gjennom kommunikasjon og samhandling i situasjoner med tjenestemottakere og samarbeidspartnere
- kan bygge relasjoner basert på holdninger og verdier knyttet til helhetlig menneskesyn, likeverd og respekt, slik at tjenestemottakere og samarbeidspartnere opplever trygghet og har tillit til de ulike tjenestene
- kan utøve yrket sitt faglig forsvarlig og med etisk bevissthet
- kan samhandle med relevante tjenester innenfor helse-, omsorg- og oppvekstsektoren
- kan utføre arbeidet etter tjenestemottakerens behov og utfordringer

3.1.1 Sentrale tema

1a. Etikk

- Etiske teorier og prinsipper
- Etiske dilemma
- Etikk og teknologi
- Helhetlig menneskesyn

1b. Kommunikasjon og samhandling

- Brukerperspektivet
- Relasjonskompetansen og relasjonsbygging
- Kommunikasjon i samhandling med tjenestemottaker og samarbeidspartnere
- Gruppeprosess og konflikthåndtering

1c. Lover og forskrifter

- Relevante lover, forskrifter og offentlige dokumenter for utdanningens studenter og tjenestemottaker

1d. Sosiologi og psykologi

- Utviklingspsykologi
- Sosiale roller
- Migrasjonshelse, kultur, mangfold og urfolk

3.1.2 Arbeidskrav

Obligatorisk Individuelt- og /eller gruppe- arbeid knyttet til emnets innhold.

3.1.3 Vurderingsform

Gruppeinnlevering vurderes til bestått – ikke bestått.

Individuell innlevering vurderes med gradert karakterskala (A-F) [ELLER bestått/ikke bestått](#)

Emnekarakter settes etter alle arbeidskrav i emnet er fullført og bestått.

3.1.4 Læremidler:

Se egen litteraturliste.

3.2 EMNE 2: HELSEFREMMEDE OG SYKDOMSFØREBYGGENDE ARBEID

Emne 97HH14B	Tema
EMNE 2: Helsefremmende og sykdomsfrembyggende arbeid (10 stp)	2a Folkehelseperspektiv 2b Helsefremmende og sykdomsfrembyggende arbeid og tiltak 2c Aktører i det helsefremmende og sykdomsfrembyggende og organiseringen av dette. 2d Kommunikasjon- og relasjonskompetanse 2e Etiske og juridiske utfordringer, relevante lover, forskrifter og føringer i folkehelse og helsefremmende arbeid
Læringsutbytte	
Kunnskaper	
Studenten	
• har kunnskap om faktorer som fremmer og opprettholder god psykisk helse. og om risikofaktorer som påvirker psykisk helse. • har kunnskap om hva som forebygger og reduserer rusmiddelproblematikk og avhengighet i ulike livsfaser i et folkehelseperspektiv. • har innsikt i sykdomsfrembyggende og helsefremmende folkehelse tiltak innen psykiske helsearbeid og rusarbeid, samt lover og regelverk som regulerer fagfeltet • har bransjekunnskap og kjennskap til hvordan det helsefremmende arbeidet innen psykisk helsearbeid og rusarbeid er organisert på kommunalt og statlig nivå • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid i tråd med helsefremmende og forebyggende arbeid. • forstår betydningen av det helsefremmende og sykdomsfrembyggende arbeidet innen psykisk helsearbeid, rusarbeid og avhengighet i et folkehelseperspektiv	
Ferdigheter	
Studenten	
• kan anvende faglig kunnskap til å fremme det helsefremmende og sykdomsfrembyggende perspektivet i praktiske og teoretiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan anvende relevante faglige verktøy og teknikker i planlegging og gjennomføring av sykdomsfrembyggende og helsefremmende tiltak innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan finne informasjon om nasjonale føringer for helsefremmende og sykdomsfrembyggende arbeid, samt fagstoff som bidrar å belyse praktiske og teoretiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak knyttet til helsefremmende og sykdomsfrembyggende arbeid innen psykisk helse og rus	
Generell kompetanse	
Studenten	
• har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper, lover og retningslinjer som gjelder for det helsefremmende og sykdomsfrembyggende innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • har utviklet en etisk grunnholdning i sin yrkesøvelse og i arbeidet med det helsefremmende og sykdomsfrembyggende arbeidet både på individnivå og samfunnsnivå • kan utføre arbeid med helsefremming og sykdomsfrembygging i møte med mennesker med risiko for utvikling av problematikk knyttet til psykisk helse og rus, deres pårørende, samt sammen med fagfeller i yrkesfeltet	

- kan bygge relasjoner med fagfeller i et tverrfaglig samarbeid, samt med andre aktører knyttet til psykisk helsearbeid og rusarbeid
- kan utvikle arbeidsmetoder som har relevans for fagarbeiderens rolle i arbeid med problematikk knyttet til psykisk helse og rus
- Kulturforståelse rettet mot migrasjon, minoriteter og urfolk, i folkehelseperspektiv.

3.2.1 Sentrale tema

2a Folkehelseperspektiv.

- Folkehelseperspektiv
- Rus- og psykiske lidelser i et samfunnsperspektiv
- Avhengighet
- Migrasjon, minoritet- og urfolksperspektiv

2b Helsefremmende og forebyggende arbeid og tiltak

- Fysisk og psykisk helse
- Livskvalitet, livsstil og egenomsorg
- Sosialt nettverk, lærings- og oppvekstmiljø
- Forebyggende arbeid og tidlig intervensjon
- Brukermedvirkning og mestring,
 - Empowerment
 - Recovery

2c Aktører i det helsefremmende og sykdomsforebyggende og organiseringen av dette.

- Samhandling mellom ulike tjenestenivå og tjenestetilbydere
 - Samhandlingsreformen
 - Nasjonale pasientforløp i psykisk helse

2d Kommunikasjon- og relasjonskompetanse

- Kommunikasjonsprosesser og formidlingsmåter
 - Empatisk kommunikasjon
 - Motiverende intervju
- Veiledning overfor pasient/bruker, pårørende, nettverk, barn og ungdom.
- Flerkulturell forståelse, minoriteter og urfolk i kommunikasjon og samhandling
 - Bruk av tolk
 - Individuelle og kollektive kulturer

2e Relevante lover, forskrifter og føringer i folkehelse og helsefremmende arbeid

- Lovverk
- Nasjonalfaglige retningslinjer.

3.2.2 Arbeidskrav

Obligatorisk Individuelt- og /eller gruppe- arbeid knyttet til emnets innhold.

3.2.3 Vurderingsform

Individuelle arbeidskrav vurderes til hel karakter med gradert karakterskala (A-F)
Emnekarakter settes etter alle arbeidskrav i emnet er fullført og bestått.

3.2.4 Læremidler

Se egen litteraturliste.

3.3 EMNE 3: Psykiske lidelser og ruslidelser, symptomer og behandling

Emne 97HH14C	Tema
EMNE 3: Psykiske lidelser og ruslidelser, symptomer og behandling (10 stp)	3a Normalitet og avvik 3b Psykiske lidelser og ruslidelser i et helhetlig perspektiv (biologiske, psykologiske og sosiologiske forståelsesmodeller) 3c Psykiske lidelser og ruslidelser; ○ diagnosegrupper ○ ROP-lidelser ○ forebyggingsstrategier ○ behandlingsmetoder 3d Selvmord, selvmordsforebygging og selvskading 3e Barn og unge; ○ Utvikling- og atferdsforstyrrelser ○ Utenforskap og mobbing ○ Barn som pårørende 3f Vold og seksuelle overgrep 3h Aldring og sårbarhet for psykiske lidelser og ruslidelser; - Demens - Kognitiv svikt

Læringsutbytte

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om de ulike forståelsesmodellene innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, samt begreper, prosesser og faglige verktøy som anvendes innen fagfeltet
- har innsikt i diagnosegrupper, særtrekk og relaterte tilstander innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, samt relevant regelverk knyttet til oppfølging av mennesker med problematikk innen psykisk helse og rus
- har bransjekunnskap og kjennskap til ulike psykiske lidelser og ruslidelser i ulike livsfaser og hvordan disse kan forebygges og behandles
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om sårbarhet for utvikling av psykiske lidelser og ruslidelser
- forstår egen yrkesrolle i møte med mennesker med sårbarhet for utvikling av psykiske lidelser og ruslidelser og deres pårørende

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap om utviklingsteori og ulike forstyrrelser i møte med mennesker med sårbarhet for utvikling av psykiske lidelser og ruslidelser, samt deres pårørende
- kan anvende relevante faglige verktøy for å kartlegge symptomer på, eller fare for, selvskading, selvmordsforsøk og selvmord hos ulike aldersgrupper
- kan finne relevant og faglig informasjon og fagstoff om sårbarhet for utvikling av psykiske lidelser og ruslidelser.

- kan kartlegge en situasjon, identifisere tidlige tegn på psykiske plager i ulike aldersgrupper og livsfaser, samt identifisere behov for iverksetting av tiltak

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper i møte med mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser samt deres pårørende
- har utviklet en etisk grunnholdning i sin yrkesutøvelse i møte med mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser
- kan observere, identifisere og kartlegge behov i møte med sårbare mennesker med risiko for utvikling av, eller som allerede har etablerte utfordringer knyttet til psykisk helse og rus
- kan samhandle med fagfeller og på tvers av fag for en økt opplevelse av helhetlig helsetjeneste og sammenheng for mennesker med psykiske lidelser og/eller ruslidelser
- kan observere, identifisere og kartlegge behov og tidlige tegn på psykiske plager i ulike aldersgrupper og livsfaser

3.3.1 Sentrale temaer

3a Normalitet og avvik

- Normalutvikling og tidlige tegn på avvik

3b Psykiske lidelser og ruslidelser i et helhetlig perspektiv:

- Biologiske
- Psykologiske
- sosiologiske forståelsesmodeller

3c Psykiske lidelser og ruslidelser;

- diagnosegrupper
- ROP-lidelser
- forebyggingsstrategier og behandlingsmetoder

3d Selvmord, selvmordsforebygging og selvskading

3e Barn og unge

- Utvikling- og atferdsforstyrrelser
- Utenforskap og mobbing
- Barn som pårørende

3f Vold og seksuelle overgrep

3g Aldring og sårbarhet for psykiske lidelser og ruslidelser;

- Demens
- Kognitiv svikt

3.3.2 Arbeidskrav

Obligatorisk Individuelt- og /eller gruppe- arbeid knyttet til emnets innhold.

3.3.3 Vurderingsform

Gruppeoppgave vurderes til bestått – ikke bestått.

Individuell egenrefleksjon vurderes til hel karakter med gradert karakterskala (A-F)

3.3.4 Læremidler

Se egen litteraturliste.

3.4 EMNE 4: PRAKSIS I PSYKISK HELSEARBEID OG RUSARBEID

Praksis er en obligatorisk del av utdanningen, den skal vare i 8 uker à 30 timer, totalt 240 timer. Praksis gjennomføres hovedsakelig i tredje semester. Tilbyder er ansvarlig for å godkjenne praksisplass i samarbeid med student, og godkjenne praksisveiledere. Det kan velges mellom to ulike former for praksis.

1. **Utplassert praksis:** Er aktuelt for studenter som ikke har sitt daglige arbeid innen fagfeltet og trenger praktisk erfaring fra slike arbeidsplasser eller studenter som ønsker/har mulighet til å utvikle utplassert praksis. Praksis gjennomføres på arbeidsplasser helse- og omsorgs- og oppvekstsektoren, som jobber forebyggende og/eller tilbyr tjenester til mennesker står i fare for å utvikle eller ha utfordringer med rus-og/eller psykiske lidelser.
2. **Praksis på egen arbeidsplass:** Er aktuelt for studenter som har sitt daglige arbeid innen fagfeltet. Studentene må i praksisperioden gjennomføre et utviklingsarbeid knyttet til fagutvikling/miljøarbeid i praksisfeltet etter bestemte retningslinjer. Praksis blir et felles ansvar for arbeidstaker og arbeidsgiver, og denne formen for praksis krever at studenten får tid til utviklingsarbeidet og veiledning. Studenten får synliggjort sin kompetanse innenfor organisasjon.

Studenten skal formulere personlig målsetning for praksis. Personlig målsetning er sentralt for studentens egen utvikling, selvevalueringen studenten gjør og de vurderinger praksisplassen gjør av studenten. Studenten skal i tillegg utvikle et skriftlig arbeidskrav fra praksis. Praksisstudier skal godkjennes, og praksis vurderes til bestått/ikke bestått.

Emne 97HH14D	Innhold
Praksis i psykisk helsearbeid og rusarbeid 10 stp	Praksis avvikles i relevant avd. i sykehus, kommunal sektor, privat næringsliv eller oppvekstsektoren. Det skal være knyttet til reelle pasientsituasjoner og folkehelsearbeid. Fokus for praksis skal være å utvikle kompetanse innen studentens studieretning. Gjennom praksis skal studenten videreutvikle seg gjennom sine personlige målsetninger, som gjenspeiler innholdet i emnene. Praksisstudiet danner grunnlaget for fordypningsoppgave.
Varighet	8 uker praksis med gjennomsnittlig 30 timer pr uke. Totalt 240 timer. Praksis gjennomføres hovedsakelig i tredje semester
Praksisform	Det kan velges mellom to ulike former for praksis. 1. Praksisutplassering på arbeidsplasser i helse- og omsorgs- og oppvekstsektoren, som jobber forebyggende og/eller tilbyr tjenester til mennesker står i fare for å utvikle eller ha utfordringer med rus-og/eller psykiske lidelser. 2. Praksis gjennomført som utviklingsarbeid på egen arbeidsplass.
Veiledning	Veiledning ivaretas av veileder på praksissted og faglærer (Se vedlegg 1 praksisveileder)
Om Personlig målsetning	Før praksis skal studenten formulere personlig målsetning(er), som tar utgangspunkt i emnets læringsutbytter. Personlige målsetninger skal være godkjent før praksisperioden starter. For de studentene som skal gjennomføre utviklingsarbeid,

	må beskrivelse av utviklingsarbeid må også være godkjent. Etiske hensyn må ivaretas. Personlig målsetning og beskrivelse av utviklingsarbeid skal benyttes som et aktivt redskap i egenutvikling gjennom praksis og være styrende for den kontinuerlige vurderingen. Hensikten med å ha personlig målsetning og beskrivelse av utviklingsarbeid er å klargjøre hvordan praksisstudiene skal gjennomføres og vurderes, samt være et utgangspunkt for studentens selvevaluering.
Læringsutbytte	
Kunnskap Studenten • har kunnskap om folkehelse, psykiske lidelser, psykisk helsearbeid og rusarbeid og hvilke begreper, prosesser og verktøy som er sentrale innenfor dette fagområdet • har innsikt i sentrale lover, forskrifter og veiledere som regulerer rettigheter og plikter og gir anbefalinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • har bransjekunnskap og kjennskap til hvordan tjenester er organisert innen psykisk helsearbeid og rusarbeid i helse- og omsorgs- og oppvekstsektoren • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid • forstår betydningen av arbeid med psykiske helse og rus i et folkehelse- og samfunnsperspektiv Ferdigheter Studenten • kan anvende faglig kunnskap og samhandlingskompetanse ved praktiske og teoretiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan anvende relevant faglig kunnskap for å observere, kartlegge og vurdere situasjoner og/eller behov for iverksetting av tiltak og/eller samhandling for å fremme psykisk helse, forebygge rusproblematikk og bidra til mestring hos ulike aldersgrupper • kan finne informasjon og fagstoff innen psykisk helsearbeid og rusarbeid som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling • kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid og behov for iverksetting av tiltak og/eller samhandling. • Kan anvende kommunikasjonsformer og teknikker i profesjonelt samarbeid med brukere, pårørende, frivillige, kollegaer og andre yrkesgrupper. Generell kompetanse Studenten • har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper, utfordringer og dilemmaer innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket som kommer til kjenne gjennom refleksjoner og handlinger, samt i møte med mangfold, migrasjonshelse, ulike kulturer og urfolk • kan utføre arbeidet innen psykisk helsearbeid og rusarbeid etter utvalgte målgruppers behov • kan bygge relasjoner med pasient/bruker, pårørende, fagfeller, tverrfaglig og med eksterne målgrupper innen psykisk helsearbeid og rusarbeid • kan utvikle arbeidsmetoder for å videreutvikle beste praksis på egen arbeidsplass. • kan utvikle egen samhandlingskompetanse innen psykisk helsearbeid og rusarbeid, gjennom kunnskapsdeling, veiledning, brukermedvirkning og etisk refleksjon på arbeidsplassen/praksisplassen.	

3.4.1 Arbeidskrav

- Utforme egne personlige målsetninger og/eller beskrivelse av utviklingsarbeid for praksis.
- Egen vurdering av praksisstudier ved midt- og sluttvurdering inklusive selvevaluering av personlig målsetning og/eller utviklingsarbeid i praksis
- Deltakelse i seminargruppe for å legge fram egen refleksjon fra praksis
- Arbeidskrav fra praksis eller gjennomført utviklingsarbeid, og som danner grunnlag
- for individuell innlevering

Veiledning på egen yrkesutøvelse vil bli gitt underveis.

2.4.3 Vurderingsform

Praksisvurderingen har tre hovedelementer;

- Studentens egen vurdering av praksisstudiers læringsutbytte inkl selvevaluering av personlig målsetning eller egen evaluering av utviklingsarbeid.
- Praksisstedets og lærers vurdering av studentens personlige og faglige utvikling, vurdert på bakgrunn av emnets læringsutbytter og studentens personlige målsetning for praksis.
- Praksisstedets og lærers vurdering av studentens egnethet i praksis

Disse elementene skal gjennomføres som en midt- og sluttevaluering.

Praksis/utviklingsarbeid skal godkjennes og vurderes til bestått/ikke bestått. Skriftlige arbeidskrav vurderes til bestått/ikke bestått.

Kryssreferanser

Eksterne referanser

[2.1 Forskrift for høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen i Nord](#)

3.5 EMNE 5 MÅLRETTET MILJØARBEID - BRUKERMEDVIRKING OG RELASJONSKOMPETANSE

Emne 97HH14E	Tema
Emne 5: Målrettet miljøarbeid- brukermedvirkning og relasjonskompetanse (10 stp)	5a Brukermedvirkning 5b Aktuelle lovverk, styringsdokument og veiledere 5c Tvang og makt 5e Målretta miljøarbeid

	- metoder, strategier og tiltak i miljøarbeid 5f Utvikling av relasjonskompetanse/refleksjon - Relasjon- og nettverksbygging 5g Kommunikasjon og samhandling - veiledning av pasient/bruker og pårørende - flerkulturell forståelse i kommunikasjon og samhandling - tverrsektorielt, tverretatlig og tverrfaglig samarbeid 5h Likemannsarbeid og selvhjelpsgrupper 5i Brukerorganisasjoner og frivillighet
Læringsutbytte	
Kunnskap: Studenten - har kunnskap om begreper, prosesser, samt faglige verktøy, metoder og tiltak innen målrettet miljøarbeid som kan bidra til å forebygge psykiske helseplager og rusmiddelproblematikk - har innsikt i lov- og regelverk som er relevant for arbeid med psykisk helsearbeid og rusarbeid - har bransjekunnskap og kjennskap til målrettet miljøarbeid i arbeidet med mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser - har bransjekunnskap og kjennskap til ulike tilbud for mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen psykisk helsearbeid og rusarbeid - forstår betydningen av målrettet miljøarbeid i møte med psykiske lidelser og ruslidelser Ferdigheter: Studenten - kan anvende faglig kunnskap for å forebygge bruk av tvang og makt innen psykisk helsearbeid og rusarbeid - kan anvende relevante faglige verktøy og teknikker i kommunikasjon og samhandling med pasienter/brukere i ulike aldersgrupper - kan finne informasjon og fagstoff om målrettet miljøarbeid som er relevant for brukermedvirkning, relasjonsbygging og samhandling med pasient/bruker og pårørende - kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak innen målrettet miljøarbeid med mennesker med problematikk knyttet til psykiske lidelser og ruslidelser Generell kompetanse: Studenten - har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper som gjelder innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid - har utviklet en etisk grunnholdning i forhold til bruk av makt og tvang, samt til bruk av metoder, strategier og tiltak innen målrettet miljøarbeid - kan utføre arbeid med målrettet miljøarbeid i samsvar med behov hos mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser, samt deres pårørende - kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag og ulike nivå i helsetjenesten for å ivareta behov for omsorg, behandling og oppfølging hos mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser - kan delta i samhandling som ivaretar tverrfaglig, tverretatlig og tverrsektorielt samarbeid som har relevans for psykisk helsearbeid og rusarbeid innenfor eget kompetansenivå	

3.5.1 Sentrale tema

5a Brukermedvirkning

5b Aktuelle lovverk, styringsdokument og veiledere

5c Tvang og makt

5e Målretta miljøarbeid

- metoder, strategier og tiltak i miljøarbeid

5f Utvikling av relasjonskompetanse/refleksjon

- Relasjon- og nettverksbygging

5g Kommunikasjon og samhandling

- veiledning av pasient/bruker og pårørende
- flerkulturell forståelse i kommunikasjon og samhandling
- tverrsektorielt, tverretatlig og tverrfaglig samarbeid

5h Likemannsarbeid og selvhjelpsgrupper

5i Brukerorganisasjoner og frivillighet

3.5.2 Arbeidskrav

Obligatorisk Individuelt- og /eller gruppe- arbeid knyttet til emnets innhold.

3.5.3 Vurderingsformer

Gruppeoppgave vurderes til bestått – ikke bestått.

Individuell egenrefleksjon vurderes til hel karakter med gradert karakterskala (A-F)

Emnekarakter settes etter alle arbeidskrav i emnet er fullført og bestått.

3.5.4 Læremidler

Se egen litteraturliste.

3.6 EMNE 6: FORDYPNING I PSYKISK HELSEARBEID OG RUSARBEID

Emne 97HH14F	Tema
EMNE 6: Fordypning i psykisk helsearbeid og rusarbeid (10 stp)	Studenten skal gjennomføre en obligatorisk fordypningsoppgave. Dette arbeidet skal være praksisrettet og knyttet til et eller flere temaer i utdanningen. Studenten skal gjennom fordypningsoppgaven vise refleksjon og bruke både teori og erfaringer fra praksis. Egne retningslinjer for fordypning skal følges
Læringsutbytte	
Kunnskap:	
Studenten	
• har kunnskap om psykiske lidelser, psykisk helsearbeid og rusarbeid og hvilke begreper, prosesser og verktøy som er sentrale innenfor dette fagområdet • har innsikt i sentrale lover, forskrifter og veiledere som regulerer rettigheter og plikter og gir anbefalinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid	

- har bransjekunnskap og kjennskap til hvordan tjenester er organisert innen psykisk helsearbeid og rusarbeid i helse- og omsorgs- og oppvekstsektoren
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid
- Forstår betydningen av arbeid med psykiske helse og rus i et folkehelse- og samfunnsperspektiv

Ferdigheter:

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap og samhandlingskompetanse ved praktiske og teoretiske problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid
- kan anvende relevante faglige verktøy og teknikker for å fremme psykisk helse, forebygge rusproblematikk og bidra til mestring hos ulike aldersgrupper
- kan finne informasjon og fagstoff innen psykisk helsearbeid og rusarbeid som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling
- kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid og behov for iverksetting av tiltak

Generell kompetanse:

Studenten

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper, utfordringer og dilemmaer innen psykisk helsearbeid og rusarbeid
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket som kommer til kjenne gjennom refleksjoner og handlinger, samt i møte med mangfold, migrasjonshelse, ulike kulturer og urfolk
- kan utføre arbeidet innen psykisk helsearbeid og rusarbeid etter utvalgte målgruppers behov
- kan bygge relasjoner med pasient/bruker, pårørende, fagfeller, tverrfaglig og med eksterne målgrupper innen psykisk helsearbeid og rusarbeid
- kan utvikle arbeidsmetoder for å videreutvikle beste praksis på egen arbeidsplass

3.6.1 Sentrale tema

Selvvalgt fordypningstema

6a. Kunnskapsbasert praksis og fagutvikling innen

- Nasjonale planer, utviklingsprosjekter og innovasjon
- Finne relevant fagstoff og holde seg oppdatert
- Kildekritikk
- Besvare problemstilling
- Kunnskapsdeling og veiledning

6b. Refleksjon over egen yrkesutøvelse:

- Vurdere og reflektere faglig, etisk og juridisk
- Personsentrert tilnærming og verdigrunnlag
- Yrkesetiske retningslinjer og etisk grunnholdning

3.6.2 Fordypningsoppgaven

Fordypningsoppgaven skal være praksisrelatert og sette søkelys på egen klinisk atferd i møte med pasient/bruker. Studentene utarbeider og leverer inn fordypningsoppgave individuelt.

3.6.3 Vurderingsformer

Fordypningsoppgaven inngår som en del av avsluttende eksamen og vurderes med hel karakter. Studenten må ha oppnådd karakteren E eller bedre for å få avlegge muntlig eksamen. Karakter på den skriftlige fordypningsoppgaven utgjør emnekarakteren.

3.6.4 Læremidler

Obligatorisk litteratur – se egen litteraturliste